

MONIKULTTUURINEN OPPILAITOS

OHJAUS JA OPETUS

Vieraista kulttuureista tulevien oppimis-edellytysten vahvistaminen

Ennakkoluulojen ja asenteiden purkaminen

Ohjaus kehitettyyn digimateriaaliin

Tutor-opiskelijat mentoreina

Osallistuminen monikulttuurisuus kahviloihin

Kielitietoinen opintojaksojen ja toteutusten suunnittelu

Parimentorointi omassa opiskeluryhmässä

Opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus opiskelijaryhmissä

Digimateriaaliin tutustuminen

Suomenkielinen opiskelija kv-ryhmän opiskelijan vertaismentorina

Pari-työskentely: vertaisoppiminen ja -arviointi.

Osallistuminen kieliopintoihin

Aliedustettujen ryhmien huomiointi opetussuunnitelmatyössä ja opintojen toteutuksessa

"Kielikummit" vertaismentoreina

Osallistuminen kv-ryhmien ja suomenkielisten opiskelijoiden yhteisiin opintoihin

Erilaisten oppimis-kulttuurien tunnistaminen

Opiskelijoiden keskinäisen vuorovaikutuksen tukeminen ja mahdollistaminen

Sitoutuminen ja osallistuminen monikulttuurisuus perehdytykseen

Aliedustettujen ryhmien haasteiden tunnistaminen

Oppimisen osallisuuden vahvistaminen

Kielellisestä saavutettavuudesta huolehtiminen

Tasavertaisuuden, hyvien etnisten suhteiden ja kaksisuuntaisen integraation tukeminen

Henkilöstön monikulttuurisuus kompetenssit

Tekijät Nisula Leila, Wilhelmsson Noora

Yleistä mentorointimallista

Mentoroinnin malli vastaa tarpeeseen tukea maahan muuttaneen ja kansainvälistä tutkintoa tai vaihtoa suorittavan opiskelijan opintojen etenemistä korkeakoulussa. Aliehdustettujen ryhmien kuten ulkomaalaistaustaisten kohdalla korostuvat kielelliset tarpeet, oppimaan oppimisen tarpeet, suomalaisen yhteiskunnan työelämän tuntemus sekä tälle ryhmälle suunnatun erityisen ohjauksen tarpeet kulttuuriset erot huomioiden. Tärkeää on myös havaita kaksisuuntaisen integraation mahdollistaminen, jolloin valtaväestö oppii uusista kulttuureista ja huomioi monikulttuurisuuden vahvistamisen edellytykset mm. moniammatillisessa ja monikulttuurisissa työyhteisöissä. Mentoroinnin tavoitteena on tukea maahan muuttaneen ja kansainvälistä tutkintoa tai vaihtoa suorittavan opiskelijan opintojen etenemistä.

Mentorointi voidaan ymmärtää monella tavalla ja sen muodot ja mallit vaihtelevat riippuen siitä kontekstista, jossa mentorointia harjoitetaan. Tässä yhteydessä mentorointi nähdään luonnollisesti etenevänä ja laajasti osana koko korkeakoulun toimintaa, jossa huomioidaan myös ohjauksellisuus ennen korkeakouluopintojen aloittamista. Mentorointi sidotaan opiskelijan polun eri vaiheisiin, joka edellyttää mentorointiin liittyvien työkäytäntöjen tiivistä kytkemistä opiskelijan polkuihin. Mentorointimallin kehittäminen Silta-hankkeessa perustuu kaksisuuntaisen integraation tukemisen ajatukseen. Tällöin mentoroinnista hyötyvät sekä valtakulttuurin että vieraan kulttuurin opiskelijat. Samalla oppilaitoksen toimintakäytännöt vahvistuvat monikulttuurisiksi. Mentorointimalli toteutetaan osin opetus- ja ohjaushenkilöstön toimintana sekä erityisesti vertaismentorointina, jolloin mentorointi tapahtuu opiskelijoiden keskinäisenä tukena, jossa eri kulttuureista tulevat opiskelijat tukevat toisiaan opintojen etenemisessä. Tämä edellyttää opetus- ja ohjaushenkilöstön sitoutumista vertaismentoroinnin mahdollisuuksien järjestämiseen. Lisäksi opetus- ja ohjaushenkilöstö osallistuu mentoroinnin mahdollistamiseen omien opintojaksojensa aikana.

Mentoroinnin mallin kuviossa tarkastellaan mentorointia edistäviä tekijöitä ja mentoroinnin mahdollisuuksia

Monikulttuurinen oppilaitos - kuvion pohja

Maahanmuuttotaustaisten ja ulkomaalaisten opiskelijoiden oppimisen perustan muodostaa ammattikorkeakoulun rakenteelliset käytännöt. Oppimisedellytysten vahvistaminen sekä opiskelijoiden kaksisuuntaisen integraatio mahdollistavat opiskelijoiden tasavertaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden tukemisen avulla. Oppimiseen liittyvät haasteet tulee tunnistaa, jotta niihin pystytään vaikuttamaan. Kielellisestä saavutettavuudesta tulisi huolehtia kaikessa ammattikorkeakoulun toiminnassa. Ohjaus ja opetushenkilöstön sekä muun henkilöstön monikulttuurista kompetenssia pyritään vahvistamaan

Ohjaus ja opetus - kuvion keskusta

Monikulttuuriset käytännöt huomioidaan kaikessa opetukseen ja ohjaukseen liittyvissä käytänteissä. Lähtökohtana on asenteiden ja ennakkokäsitysten purkaminen. Tavoitteena on, että opetus- ja ohjaushenkilöstö sitoutuu monikulttuuriseen työskentelyyn, jota tukee perehdytys. Opiskelijaa ohjataan systemaattisesti erilaisiin tuen muotoihin, kuten opiskelijoiden korkeakouluperehtymiseen tarkoitettuihin sähköisiin materiaaleihin ja erillisiin kieliohjelmiin. Huomiota kiinnitetään erilaisiin oppimiskulttuureihin. Opetussuunnitelmatyöskentelyssä ja opetuksen toteutuksessa tunnistetaan vieraskielisten opiskelijoiden tarpeet ja mahdollistetaan niissä saavutettavuus kielitietoisesta työskentelystä avulla. Monikulttuurisuuden huomioiminen ja kielitietoinen työskentely otetaan huomioon opintojen sisällön suunnittelussa, oppimismateriaalien valmistamisessa, lähteiden valinnassa ja pedagogisissa menetelmissä. Opintojen toteutuksessa hyödynnetään opiskelija ryhmien keskinäistä vuorovaikutusta erilaisin pedagogisin vaihtoehdoin ja tuetaan opiskelijoita yhteiseen työskentelyyn yli ryhmärajojen.

Vertaismentorointi - kuvion sisin kehä

Mentoroinnissa hyödynnetään tutoropiskelijoita, oman opiskelijaryhmän parimentorointia, vertaisryhmämentorointia joko omassa opiskelijaryhmässä tai erilaisten ryhmien kesken sekä kielikummitoimintaa. Mentoroinnin toteuttaminen edellyttää sen mahdollistamista ohjauksessa ja opetuksessa. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus keskinäiseen mentorointiin opintojaksoilla ja opetuksen sisällä esimerkiksi oppimistehtävien tekemisen ohella. Vertaismentorointia voidaan järjestää eri opintojaksojen tai jopa eri koulutusalojenkin kesken yhteisten teemapäivien tai opetuksen avulla mahdollistaen tällöin opiskelijoiden keskinäisen vuorovaikutuksen lisääntymisen ja yhteisen keskustelun oppimiseen liittyvistä asioista. Kielikummitoiminta tarjoaa ulkomaalaisopiskelijoille mahdollisuuden tutustua suomalaiseen oppilaitoskulttuuriin sekä saada tukea suomen kielen oppimisessa vertaisopiskelijalta. Monikulttuurisuuskahvilassa opiskelijoilla on mahdollisuus tavata toisiaan sekä valtakulttuurin että erilaisista kulttuureista tulevien kesken. Toisen kulttuurin oppiminen edellyttää myös opiskelijan itsenäistä työskentelyä. Suomalaiseen korkeakouluopintoihin ja suomen kieleen saa valmiuksia hankkeessa kehitetystä digitaalisesta tukimateriaalista sekä ammattikorkeakoulussa järjestettävistä suomen kielen erillisistä opintojaksoista.

Tekijät Nisula Leila, Wilhelmsson Noora